

Administrasjon av Forvaltning, Drift og Vedlikehold (FDV) dokumenter har som mål å gi detaljert veiledning for alle typer administrative, operative og vedlikeholdsmessige oppgaver gjennom hele bygningens levetid. Enkelte av våre varegrupper faller utenfor dette omfanget. Dette omfatter materialer og komponenter som inngår i bygningsstrukturen, men ikke er ferdige overflate, som for eksempel bindingsverk. Disse produktkategoriene er derfor ikke underlagt inspeksjon eller vedlikehold i samsvar med spesifikke retningslinjer.

Oppbygning

Bindingsverk av stål

Gyproc Innervegger er oppbygd som bindingsverksvegger av stål: Gyproc System XR, Gyproc System ER eller Gyproc System GD. System XR er oppbygd med XR lydstendere, System ER er oppbygd med R-/ER standardstendere og System GD er oppbygd med GFR forsterkningsstendere.

Gyproc System ACOUnomic kan anvendes som kantprofiler for effektiv akustisk tetning i forbindelse med Gyproc System XR og System ER.

Platekledning

Felles for Gyproc Innerveggssystemer er at de alle er bygd med tynnplateprofiler av stål som reisverk og kledd med Gyproc gipsplater.

Avhengig av ønsket ytelse kan kledningen bestå av ett eller flere platelag av typene: GN13 Klima, GNE13 Klima, GB13 Klima, GE13 Klima, GEE 13 Klima, GSE6, GR13 Klima, GRE13 Klima, GH13, GHE13, 4PRO, GPLE13, GF15 Klima og GFE15 Klima.

Isolering

Avhengig av krav til lydisolering kan hulrom i gipsvegger fylles helt eller delvis med mineralull.

Forvaltning, drift og vedlikehold

Ettersyn/kontroll

En visuell kontroll av lette innervegger bør foretas med for eksempel 1-5 års intervaller, avhengig av bygningens funksjon og bruk, alternativt etter generelle vedlikeholdsplaner for gjeldende bygning.

Ved befaring konstateres det om det forekommer sprekker i plateskjøter, hull eller rifter i veggens overflate, samt om det er sprekker i synlige lydfuger mot tilstøtende bygningsdeler. Skulle det oppstå sprekker eller skader i de ferdige overflatene på veggen, utbedres dette med passende metode, og en analyse av mulige årsaker til skaden utføres samt egnede tiltak for å hindre fremtidige skader.

Rengjøring

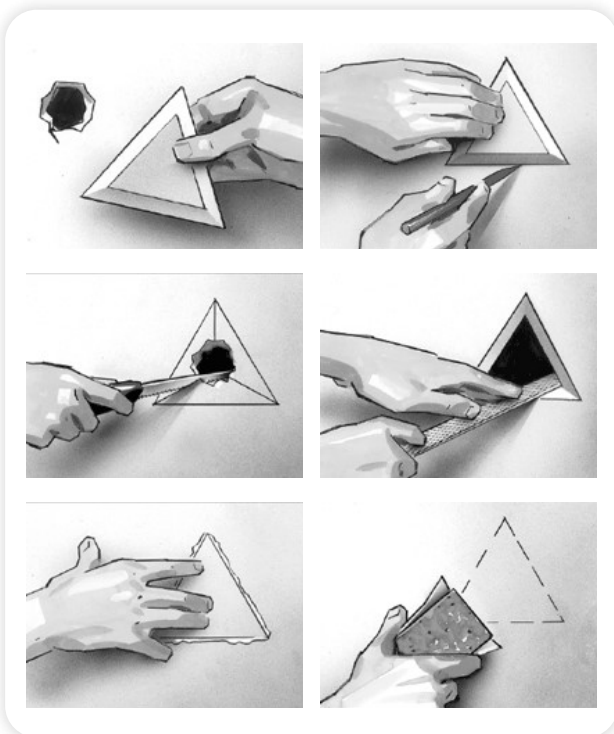
Overflater kan i prinsippet rengjøres med en lett oppvridd klut eller ved bruk av vanlige rengjøringsmidler. Det skal være mulighet for rask opptørring av overflatene etter evt. lett oppfukting. Rengjøringsmetoden avhenger typisk av valgt overflatebehandling, for eksempel maling eller tapet, og dette må tas hensyn til under rengjøringen.

Gulvvask med rennende vann skal unngås dersom veggkonstruksjonen ikke er konstruert for å motstå vanninntrengning, for eksempel med oppbøyde plastsokler langs vegger og tetting ved døråpninger og andre tilslutninger.

Reparasjon

Skader i form av små hull i gipsplatenes overflate kan i mange tilfeller repareres med egnet sparkelmasse. Skjær vekk evt. løs kartong og gips, fyll med herdende sparkelmasse, og avslutt med sparkling og sliping til slett overflate, når fyllingen er herdet.

Ved skader i form av større hull kan reparasjonen utføres ved å sette inn en trekant, skåret ut av en gipsplate, med skrå snittflater. Et tilsvarende område skjæres ut rundt det skadede området, og reparasjonstrekanten tilpasses hullet og limes fast med herdende sparkelmasse. Avslutt med sparkling og sliping til slett overflate, når fyllingen er herdet. Deretter kan reparasjonen males lik den opprinnelige overflaten.

Ved utbedring av skadede overflater kan det oppstå glansforskjeller etter siste maler-behandling samt risiko for skyggedannelser forårsaket av slepelys.

Temperaturpåvirkning

Gipsplater må ikke utsettes for konstant varme med temperatur over 50° C. Ved slik langvarig oppvarming fordampes det kjemisk bundne vannet, og platens brannmotstandsevne og styrke forringes. Gipsplater bør derfor ikke utsettes for eksempelvis sterk strålevarme fra en vedovn. Hvis en bygningsdel er utsatt for brann, skal gipsplatene som har vært påvirket av brannen, skiftes ut.

Fuktpåvirkning

Gipsplater påvirkes av omgivelsenes luftfuktighet og absorberer og avgir fukt i takt med svingninger i den relative luftfuktigheten. Ved konstant relativ luftfuktighet over 90% absorberer gipsplaten fukt i en slik grad at dens styrke og stivhet forringes. På grunn av risikoen for mugg og muggvekst bør gipsplater ikke brukes i rom der den relative luftfuktigheten overstiger 90%. Vær også oppmerksom på at lokalene skal ventileres slik at det ikke oppstår kondens på kalde overflater (med unntak av behandlede overflater i våtrom). I våtrom bør man også være spesielt nøye med å unngå å skade den ferdige overflaten samt evt. tettesjikt.

Skulle det oppstå en lekkasje/fuktskade, må det iverksettes umiddelbare tiltak. Omfanget av oppfuktingen undersøkes og det sikres hurtig uttørring. Hvis dette ikke kan sikres, bør de fuktige materialene byttes ut for å unngå angrep av mugg og muggsopp. Materialer som er angrepet av mugg eller muggsopp skal skiftes ut.

Gjennomføringer og hulltaking

Branncelleavgrensende og lydisolerende bygningsdeler er nøye optimalisert for å møte funksjonskravene som stilles til denne typen avskillende bygningsdeler.

Dersom konstruksjonene i ettertid endres, er det derfor viktig å kontrollere om egenskapene forringes i en grad som hindrer oppfyllelse av de stilte funksjonskravene.

Eksempler på dette kan være montering av elektriske bokser eller boring av hull for gjennomføring av installasjoner.

Oppheng i gipsplater

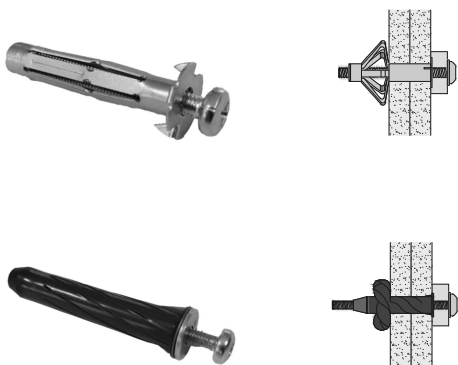
Festing av tilbehør, armaturer, inventar m.m. i gipsvegger skal utføres med en festemetode egnet for gjeldende belastning.

Lette gjenstander kan henges opp med X-kroker som festes med 1-2 stifter direkte i gipsplateveggen.

Oppheng med X-krok i gipsplate.

Til oppheng av mellomtunge gjenstander brukes ankre som ekspanderer og danner en "knote" på baksiden av gipsplaten.

Oppheng med ekspanderende stål- eller nylonanker.

Ved bruk av Gyproc Habito gipsplater kan oppheng dessuten gjøres direkte i Habito-platen med 5 mm treskrue.

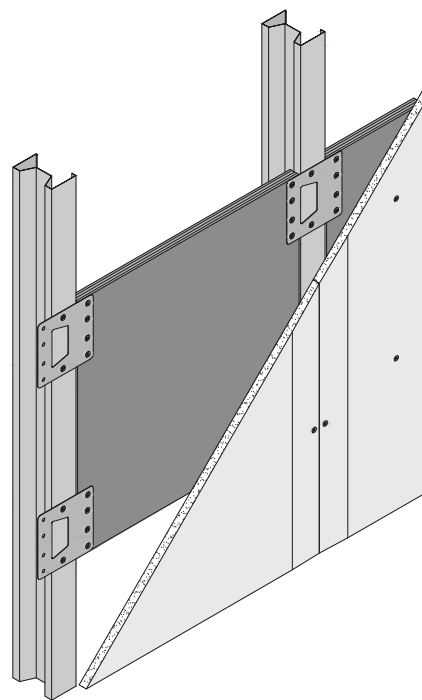
Direkte oppheng med 5 mm skrue i Habito-plate.

For tillatte laster ved oppheng i gipsvegger, se tabell på neste side.

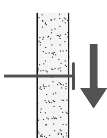
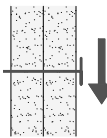
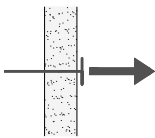
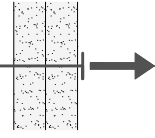
OBS! Når gjenstander henges opp i lette konstruksjoner, skal det alltid gjøres en kvalifisert vurdering om dette har innvirkning på konstruksjonens ytelse, mekanisk så vel som brannmessig.

For oppheng av tunge sanitærartikler, som vegghengtetoaletter og vasker, skal det bygges inn spesielle monteringsrammer i veggkonstruksjonen, og veggen skal forsterkes slik at last fra monteringsrammen kan tas opp.

Radiatorer vil ofte kunne festes i spikerslag av enten kryssfiner, dersom brannkrav tillater det, eller 1-2 mm stålplate, som bygges inn i konstruksjonen. Kryssfinerplater kan monteres med Gyproc Gypfix-beslag som gjør det mulig å bygge inn forsterkninger lokalt bak gipsplatekledningen plassert mellom stenderne.

Montering av spikerslag med Gyproc Gypfix beslag.

Kledning		X-Krok		5 mm treskrue ¹⁾	Ekspanderende anker/plugg ²⁾	
		1 stift [kg]	2 stifter [kg]	[kg]	[kg]	
Tverrlast		1 lag Gyproc ErgoLite Klima	3	7	-	20
		1 lag Gyproc Normal Klima	5	10	-	30
		1 lag Gyproc Robust Klima	5	10	-	50
		1 lag Gyproc Habito	5	10	40	66
		2 lag Gyproc ErgoLite Klima	3	10	-	35
		2 lag Gyproc Normal Klima	10	15	-	50
		2 lag Gyproc Habito	10	15	66	100
Uttrekk		1 lag Gyproc ErgoLite Klima	-	-	-	7
		1 lag Gyproc Normal Klima	-	-	-	10
		1 lag Gyproc Robust Klima	-	-	-	20
		1 lag Gyproc Habito	-	-	20	33
		2 lag Gyproc ErgoLite Klima	-	-	-	14
		2 lag Gyproc Normal Klima	-	-	-	20
		2 lag Gyproc Habito	-	-	40	66

1) Ved oppheng med 5 mm treskrue i Habito-plater kreves en avstand mellom skruer på min. 20 mm.

2) For å oppnå maks. bæreevne kreves en avstand mellom oppheng på min. 200 mm.

Riving og gjenvinning

Både stålprofiler og gipsplater kan gjenvinnes, og det er derfor viktig at alt avfall sorteres i fraksjoner og leveres til en gjenvinningsstasjon, slik at det kan brukes mest mulig i produksjon av nye byggematerialer.

Rivning kan for eksempel utføres ved hjelp av bajonettsag, som sager gjennom stendere og plater og deler bygningsdelen i håndterbare biter.

Gyproc Forvaltning, drifts- & vedlikeholdsdokumenter skal betraktes som veiledende retningslinjer for hvordan man kan sikre seg en god og kontinuerlig drift og vedlikehold av Gyproc Innervegg-systemer. Det vil være situasjoner hvor det må tas hensyn til andre relevante forhold enn det som er beskrevet i dette dokumentet, og byggherren eller dennes rådgiver bør derfor alltid utarbeide individuelle drift- og vedlikeholdsplaner for det enkelte bygg.

November 2023